

Suikerziekte en het oog

Als gevolg van suikerziekte (diabetes mellitus) kunnen beschadigingen optreden binnen in het oog. Men noemt dit: "diabetische retinopathie": afwijkingen aan het netvlies als gevolg van suikerziekte. Om afwijkingen tijdig te signaleren is het raadzaam om uw ogen jaarlijks te laten controleren. Eventuele beschadigingen kunnen dan behandeld worden. In deze folder leest u meer over diabetische retinopathie, het oogonderzoek en de behandelmogelijkheden.

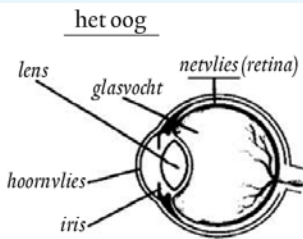

Rijnstate

Neem altijd uw
verzekeringsgegevens
en identiteitsbewijs mee!

Het netvlies

Zoals op de tekening te zien is, is het oog een holle bal met een doorzichtige voorkant waardoor het licht naar binnen valt: het hoornvlies. Het licht komt door de pupil en de lens via de glasvochtruimte op het netvlies terecht. De pupil is de ronde opening in de iris. De glasvochtruimte is gevuld met een heldere gelei, het glasvocht.

Het netvlies bestaat uit staafjes en kegeltjes. Dit zijn cellen die de lichtprikkel omzetten in een elektrische prikkel. Deze wordt via de oogzenuw naar de hersenen geleid en omgezet in beeld.

Diabetische retinopathie

Diabetische retinopathie is een complicatie van suikerziekte waarbij er veranderingen optreden in de wanden van bloedvaatjes van het netvlies. Deze veranderingen kunnen zich voordoen in twee vormen:

- **Lekkage:** Er kan lekkage van vocht en bloed optreden (exsudatieve retinopathie).
- **Nieuwe vaatjes:** Als gevolg van de afsluiting van kleine vaatjes treedt zuurstoftekort op in delen van het netvlies en ontstaan er nieuwe bloedvaten (proliferatieve vorm). Helaas zijn deze altijd van slechte kwaliteit en kunnen ze o.a. bloedingen in de glasvochtruimte van het oog geven.

Controle

Het risico op het krijgen van diabetische retinopathie neemt toe met de tijd dat u suikerziekte hebt: dus hoe langer u suikerziekte hebt hoe meer kans op afwijkingen. Bij goede regeling van de bloedsuikerwaarden is er op den duur minder kans op het krijgen van netvliesafwijkingen. Omdat lang niet altijd bekend is wanneer de suikerziekte is ontstaan, wordt aanbevolen de ogen te laten controleren binnen een paar maanden na het stellen van de diagnose.

Voor patiënten met suikerziekte die door de huisarts worden gecontroleerd, kan worden volstaan met jaarlijkse fundusfoto's die via de huisarts zullen worden geregeld. Als hierop afwijkingen aan de bloedvaatjes worden gevonden wordt u door de huisarts doorverwezen naar de oogarts.

Voor patiënten die voor suikerziekte onder controle staan bij de internist geldt een 1- á 2- jaarlijkse controle bij de oogarts, tenzij de oogarts vaker adviseert. Als eenmaal diabetische retinopathie bij u is ontdekt, blijft u onder controle bij de oogarts.

Het doel van de controles is netvliesafwijkingen als gevolg van suikerziekte vroegtijdig op te sporen. In veel gevallen is het mogelijk om de afwijkingen tot stilstand te brengen met laserbehandeling (zie verder). Vaak bestaan er al ernstige netvliesafwijkingen voordat de patiënt zelf klachten ervaart. Ook zonder oogheelkundige klachten is controle van het netvlies dus noodzakelijk bij diabetes patiënten.

Onderzoek

Voor het onderzoek krijgt u in beide ogen een oogdruppel om de pupil te verwijden. Na ongeveer 20 minuten zijn de pupillen wijd. U gaat hierdoor wazig zien. Dat duurt enkele uren. Zelf autorijden in die periode wordt daarom afgeraden. De oogarts bekijkt het netvlies met de oogspiegel. Als er afwijkingen worden gevonden kan het nodig zijn om foto's te maken met contrastvloeistof. Dit onderzoek heet: fluorescentie-onderzoek (zie folder "Fluorescentie-angiografie"). Met behulp van dit onderzoek kan de oogarts de mate en de ernst van de afwijkingen beter beoordelen.

Soms wordt een nader onderzoek verricht naar de kwaliteit van het centrum van het netvlies. Dit centrum wordt ook wel "macula" of "gele vlek" genoemd en is nodig voor het scherp zien. Het onderzoek heet OCT en is een soort scan van de macula (zie folder "OCT = Optical Coherence Tomography").

Overigens wordt bij de oogarts een volledig oogheelkundig onderzoek verricht. Aangezien bij suikerpatiënten ook vaak staar en glaucoom voorkomt, wordt u ook altijd op deze aandoeningen onderzocht.

Laserbehandeling

In veel gevallen is het mogelijk om door middel van laserbehandeling beschadiging van de bloedvaten in het netvlies te stoppen en verslechtering te voorkomen. Zo wordt geprobeerd het gezichtsvermogen zo goed mogelijk te bewaren. Bij lekkende bloedvaten is het mogelijk om deze dicht te lassen.

Als er nieuwe bloedvaatjes zijn gevormd moet vrijwel het hele netvlies met laserstralen worden behandeld. Deze behandeling is uitgebreid en zal vaak in meerdere keren plaatsvinden. In de folder "Laserbehandeling" kunt u lezen hoe die behandeling in zijn werk gaat.

Andere behandelingen

Vitrectomie

Soms ontstaat er door de slechte bloedvaatjes een bloeding in de glasvochtruimte. Het netvlies is dan tijdelijk niet meer goed te bekijken met een oogspiegel. Het kan dan nodig zijn om een echografie van het oog te maken (zie folder "Echografie van het oog"). De bloeding zal in veel gevallen in weken tot maanden langzaam vanzelf weer oplossen. Soms moet het bloed met het glasvocht operatief worden verwijderd. Dat heet: "vitrectomie". In dat geval wordt u naar een universitair

oogheelkundig centrum doorverwezen.

Injecties in het oog

Tegenwoordig zijn er ook geneesmiddelen die de abnormale vaatgroei en lekkage uit bloedvaatjes in het oog kunnen afremmen. Hiervoor moet het geneesmiddel in de glasvochtruimte van het oog worden gespoten. Vaak moeten de injecties herhaald worden. Deze middelen hebben meestal slechts tijdelijk effect.

Conclusie

Helaas geeft suikerziekte nogal eens problemen met het zien. Door steeds betere onderzoeks- en behandelingstechnieken is het tegenwoordig vaak mogelijk de netvliesafwijkingen tot stilstand te brengen. In veel gevallen is het daardoor mogelijk blindheid te voorkomen. Laat daarom bij suikerziekte uw ogen regelmatig onderzoeken.

Tot slot

In deze folder is in het kort weergegeven wat er aan de hand is wanneer er sprake is van diabetische retinopathie. Verdere vragen kunt u het best aan uw eigen oogarts stellen.

Vragen

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen? Dan kunt u contact opnemen met de polikliniek Oogheelkunde in Rijnstate Velp:

Rijnstate Velp
Poli Oogheelkunde 4e etage
President Kennedylaan 100
6883 AZ Velp
Tel. 088-005 5022

Bovenstaand telefoonnummer geldt ook voor patiënten uit Rijnstate Arnhem, Rijnstate Ziekenhuis Zevenaar, Rijnstate Arnhem-Zuid en Rijnstate Dieren.

Kijk voor meer informatie op www.rijnstate.nl

Patiëntenvereniging
Diabetes Vereniging Nederland
Postadres: Postbus 470, 3830 AM Leusden
Diabeteslijn: 033- 4630 566
Fax: 033- 4630 930
E-mail: info@dvn.nl
Website: www.dvn.nl

Bij Rijnstate kunt u telefonisch en voor de meeste specialismen via www.rijnstate.nl uw afspraak maken.

Rijnstate

Postbus 9555
6800 TA Arnhem
T 088 - 005 8888
F 088 - 005 7878
www.rijnstate.nl

Ziekenhuislocaties

Arnhem
Zevenaar
Velp
Dieren
Arnhem-Zuid